

V Bruseli 25. novembra 2019
(OR. en)

14487/19

COHAFA 102
COJUR 13
RELEX 1098

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Č. predch. dok.:	14077/19 + 14077/19 COR 1
Predmet:	Humanitárna pomoc a medzinárodné humanitárne právo – závery Rady (25. novembra 2019)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o humanitárnej pomoci a medzinárodnom humanitárnom práve, ktoré Rada prijala na 3 732. zasadnutí 25. novembra 2019.

Záver Rady o humanitárnej pomoci a medzinárodnom humanitárnom práve

1. Rada v roku 70. výročia podpísania ženevských dohovorov opätovne potvrdzuje, že rozhodne podporuje dodržiavanie a propagáciu medzinárodného humanitárneho práva (MHP), čo sa odzrkadľuje v usmerneniach EÚ o podpore dodržiavania medzinárodného humanitárneho práva. Rada zdôrazňuje, že medzinárodné právo vrátane MHP je jedným z najsilnejších nástrojov medzinárodného spoločenstva na zabezpečovanie ochrany a dôstojnosti všetkých ľudí. Rada pripomína povinnosť dodržiavať a zabezpečiť dodržiavanie MHP za každých okolností a opätovne potvrdzuje svoj záväzok dodržiavať humanitárne zásady a ciele humanitárnej činnosti zakotvené v Európskom konsenze o humanitárnej pomoci. EÚ bude aj naďalej vynakladať maximálne úsilie na posilňovanie účinného multilateralizmu a presadzovanie medzinárodného poriadku založeného na pravidlách, podľa ktorého žiadny štát ani jednotliviec nie sú nad zákonom a všetkých ľudí chráni právo.
2. Rada víta 33. medzinárodnú konferenciu Červeného kríža a Červeného polmesiaca, ktorá sa uskutoční v decembri 2019 v Ženeve. Ide o jedinečnú platformu spájajúcu štáty, Medzinárodné hnutie Červeného kríža a Červeného polmesiaca, ako aj ďalšie relevantné subjekty v humanitárnej oblasti. EÚ a jej členské štáty sú naďalej odhodlané pokračovať v rokovaní o dodržiavaní, vykonávaní a ďalšom posilňovaní MHP a humanitárnych zásadách v úzkej spolupráci so svojimi národnými spoločnosťami Červeného kríža. Rada osobitne uznáva dôležitú úlohu MVČK ako strážcu a propagátora medzinárodného humanitárneho práva.

3. Rada vyjadruje vážne znepokojenie nad rastúcim počtom úmyselných porušení MHP a vyzýva všetky strany všetkých konfliktov vrátane neštátnych ozbrojených skupín, aby dodržiavali MHP a humanitárne zásady. EÚ je naďalej pevne odhodlaná bojovať proti beztrestnosti v prípade masových krutostí a pripomína, že všetky štáty sú v súlade s príslušnými ustanoveniami ženevských dohovorov a vnútroštátnych právnych predpisov povinné vyšetriť a v prípade potreby stíhať alebo vydať osoby podozrivé zo závažných porušení MHP bez ohľadu na štátnu príslušnosť páchatel'ov alebo miesto spáchania trestných činov. EÚ zdôrazňuje dôležitú doplnkovú úlohu Medzinárodného trestného súdu v prípade, že štát nie je schopný alebo ochotný vykonať skutočné vyšetrovanie alebo trestné stíhanie. EÚ tiež uznáva rozhodujúci prínos mechanizmov regionálnej zodpovednosti, pokiaľ ide o dokumentovanie závažných porušení MHP a zabezpečenie zodpovednosti. EÚ dôrazne nabáda štáty, aby zabezpečili primeranú ochranu obetí a osôb, ktoré prežili sexuálne a rodovo motivované násilie v ozbrojenom konflikte, a aby vyšetrili a stíhali páchatel'ov takýchto trestných činov.
4. EÚ bude naďalej podporovať dodržiavanie MHP a humanitárnych zásad vo svojich vlastných činnostiach, ako aj vo svojich vzťahoch s tretími stranami, ako sa uvádza v usmerneniach EÚ o podpore dodržiavania medzinárodného humanitárneho práva. EÚ vydá výročné správy o vykonávaní týchto usmernení. EÚ opätovne potvrdzuje svoj zámer zlepšiť súdržnosť, komplementárnosť a koordináciu svojich rôznych politík a činností pri presadzovaní a zabezpečovaní dodržiavania MHP za každých okolností. Rada v tejto súvislosti pripomína posilnenie mandátu osobitného zástupcu Európskej únie pre ľudské práva v oblasti medzinárodného trestného práva a MHP. Rada tiež opätovne zdôrazňuje, že je dôležité začleňovať dodržiavanie MHP do celého spektra úsilia EÚ v oblasti krízového riadenia. V tejto súvislosti EÚ pripomína aj kľúčový význam pripisovaný dodržiavaniu a presadzovaniu MHP v koncepcii EÚ týkajúcej sa účinnej civilno-vojenskej koordinácie na podporu humanitárnej pomoci a zmierňovania následkov katastrof¹.

---

¹ Schválil Vojenský výbor EÚ 30. januára 2019, 5536/19.

5. EÚ bude hľadať inovačné spôsoby podpory povedomia o MHP a v tejto súvislosti zdôrazňuje dôležitú úlohu národných spoločností Červeného kríža a MVČK, ako aj národných výborov pre MHP. EÚ a jej členské štáty budú posilňovať svoje úsilie o šírenie MHP v EÚ aj mimo nej, najmä v rámci ozbrojených síl a ozbrojených neštátnych subjektov. EÚ víta výzvu na humanitárne opatrenia ako užitočný nástroj praktických opatrení na posilnenie medzinárodného humanitárneho práva, podporu humanitárnych opatrení riadených zásadami, a tým aj na ochranu humanitárneho priestoru.
6. EÚ pripomína, že strany ozbrojených konfliktov nesú hlavnú zodpovednosť za potreby obyvateľstva, ktoré je pod ich kontrolou. Je životne dôležité, aby všetky štáty a strany ozbrojených konfliktov dodržiavali povinnosť umožniť a uľahčiť rýchly a nerušený prísun humanitárnej pomoci. EÚ je vážne znepokojená nerozlišujúcim používaním výbušných zbraní v husto obývaných oblastiach a ich následkami na civilné obyvateľstvo a civilné objekty. EÚ sa bude naďalej usilovať o zlepšenie ochrany civilného obyvateľstva, ktoré je najčastejšou obeťou závažných porušení MHP, a berie zreteľ na to, že muži, ženy, chlapci a dievčatá rôzneho veku a pôvodu nesú následky rôznymi spôsobmi a uznáva ich potreby, kapacity, zdroje a príležitosti v tomto kontexte.
7. EÚ bude naďalej podporovať ochranu humanitárnych a zdravotníckych pracovníkov v konfliktných oblastiach. EÚ dôrazne odsudzuje rastúci počet útokov na humanitárny a zdravotnícky personál a zariadenia, ako aj na verejnú infraštruktúru, ktoré majú priamy vplyv na bezpečnosť a zdravie civilistov. EÚ vyzýva štáty a neštátne subjekty, aby tieto útoky okamžite zastavili a v budúcnosti od nich upustili. Rada pripomína rezolúciu Bezpečnostnej rady OSN č. 2286 (2016) o ochrane zdravotnej starostlivosti v ozbrojených konfliktoch a opätovne potvrdzuje, že všetci humanitárni pracovníci majú právo na rešpekt a ochranu podľa medzinárodného humanitárneho práva. Rada tiež víta a podporuje ďalšie iniciatívy, ako je napríklad iniciatíva Medzinárodného Červeného kríža a Červeného polmesiaca s názvom Zdravotná starostlivosť v nebezpečenstve.

8. Rada víta rezolúciu Bezpečnostnej rady OSN č. 2462 (2019) o predchádzaní a boji proti financovaniu terorizmu, v ktorej sa uznáva, že je potrebné zohľadňovať možný vplyv protiteroristických opatrení na výlučne humanitárne činnosti vrátane lekárskeho činností, ktoré vykonávajú nestranní humanitárni aktéri. Rada konštatuje, že humanitárni aktéri často pracujú v operačnom prostredí, v ktorom sú pravdepodobne prítomné označené subjekty alebo subjekty, na ktoré boli uvalené sankcie, alebo ktoré je pod ich priamou kontrolou. Hoci Rada uznáva význam identifikácie a prevencie nezákonných finančných tokov do teroristických organizácií a sietí, v súlade s rezolúciou Bezpečnostnej rady opätovne zdôrazňuje, že akékoľvek opatrenia EÚ vrátane navrhovania a uplatňovania reštriktívnych opatrení a všetky opatrenia na boj proti terorizmu musia byť v súlade so všetkými záväzkami podľa medzinárodného práva, najmä medzinárodného práva v oblasti ľudských práv, medzinárodného utečeneckého práva a medzinárodného humanitárneho práva. Rada sa bude snažiť zabrániť akémukoľvek možnému negatívnemu vplyvu na humanitárnu činnosť a nabáda členské štáty, aby zabezpečili, aby boli ich domáce protiteroristické opatrenia a reštriktívne opatrenia v súlade s medzinárodným právom.
9. Rada vyjadruje hlboké znepokojenie nad rýchlo rastúcimi humanitárnymi potrebami na celom svete a opätovne potvrdzuje odhodlanie EÚ reagovať na ne, pokiaľ ide o objem aj účinnosť financovania humanitárnej pomoci, a to aj prostredníctvom záväzkov, ako sú tie, ktoré prijali signatári tzv. veľkej dohody. V tejto súvislosti EÚ tiež opätovne vyzýva humanitárne organizácie, aby zvýšili účinnosť svojich reakcií s cieľom zabezpečiť, aby sa čo najväčšia časť pomoci poskytovala priamo príjemcom. EÚ vyzýva na koordinované posúdenie potrieb rozmanitých zainteresovaných strán s cieľom stanoviť presnejší základ pre rozhodnutia o financovaní a reakcie.

10. Rada zdôrazňuje svoj záväzok využívať humanitárnu pomoc EÚ na lepšie riešenie potrieb osôb v najzraniteľnejších situáciách vrátane žien a detí a tých, ktorí sú najviac ohrození, napríklad z dôvodu zdravotného postihnutia, rodovej identity a sexuálnej orientácie, rasy, etnicity, veku alebo náboženstva. EÚ tiež uznáva svoju úlohu kľúčového aktéra pri ďalšom zlepšovaní plánovania, vykonávania a hodnotenia humanitárnej pomoci. EÚ víta usmernenia Medziagentúrneho stáleho výboru o začleňovaní osôb so zdravotným postihnutím do humanitárnej činnosti prijaté tento rok a vyjadruje svoju plnú podporu ich vykonávaniu a uplatňovaniu vo všetkých humanitárnych činnostiach v súlade so svojimi vlastnými záväzkami v oblasti začleňovania osôb so zdravotným postihnutím.
11. EÚ pripomína, že je potrebné posilniť koordináciu, súdržnosť a komplementárnosť medzi humanitárnymi, rozvojovými a mierovými opatreniami a aktérmi, ako je to zakotvené v jej integrovanom prístupe k vonkajším konfliktom a krízam², ako aj v záveroch Rady o sfunkčnení prepojenia medzi humanitárnou oblasťou a rozvojom, ktoré sa prijali v máji 2017³. V rámci prístupu tzv. trojitého prepojenia sa uznáva, že v zložitých núdzových situáciách aj mimo nich je potrebná humanitárna pomoc, strednodobá až dlhodobá rozvojová spolupráca a budovanie mieru a diplomacia, pričom všetky tieto zložky sa vykonávajú v príslušných medziach a v súlade s medzinárodným humanitárnym právom a zabezpečí sa, aby sa dodržiavali a podporovali humanitárne zásady a aby sa zachovali ciele rozvojovej spolupráce. S cieľom podporiť účinnejšiu reakciu bude EÚ pokračovať v uplatňovaní poznatkov získaných z pilotných činností EÚ v oblasti takéhoto prepojenia na úrovni jednotlivých krajín a bude vychádzať z ich výsledkov.
12. Rada pripomína, že medzinárodné spoločenstvo musí posilniť predchádzanie konfliktom, usilovať sa o riešenie konfliktov a lepšie riešiť rozvojové potreby vo všetkých humanitárnych krízach, aby sa dosiahli ciele udržateľného rozvoja. Rada zdôrazňuje nevyhnutnosť účinného multilateralizmu a skutočnosť, že v tejto súvislosti zohráva zásadnú úlohu Organizácia Spojených národov.

---

² Integrovaný prístup EÚ k vonkajším konfliktom a krízam, 2. júna 2017.

³ Sfunkčnenie prepojenia medzi humanitárnou oblasťou a rozvojom – závery Rady (19. mája 2017), 9383/17.

13. Rada zdôrazňuje potrebu a záväzok účinnejšie riešiť humanitárne dôsledky zmeny klímy a zahrnúť do všetkých relevantných činností znižovanie rizika katastrof a budovanie odolnosti. EÚ opätovne zdôrazňuje výhody prevencie a predvídavých opatrení, a to pri záchrane životov, ako aj pri znižovaní majetkových škôd. Kľúčovým cieľom EÚ zostáva vykonávanie sendaiského rámca pre znižovanie rizika katastrof na vnútroštátnej úrovni a prostredníctvom medzinárodnej spolupráce.
-